

# Starta ett företag i Frankrike

CCSF 2014



## ETABLERING I FRANKRIKE OCH JURIDISKA FRÅGOR

### Representanter

Innan ett utländskt bolag etablerar sig i Frankrike genom ett dotterbolag eller filialkontor har bolaget vanligtvis redan påbörjat försäljningen av sina produkter på den franska marknaden. Detta kan antingen ha skett genom försäljning från det utländska bolaget direkt till de franska kunderna eller genom en representant i Frankrike.

I Frankrike skiljer man mellan främst följande tre typer av representanter:

- återförsäljare - distributeur,
- handelsagent - agent commercial,
- handelsresande - vendeur, représentant, placier (VRP).

Exakt avtalsmässig definition av en representants roll och uppgifter är ytterst betydelsefull, då agenter och VRP åtnjuter ett starkt skydd i fransk lagstiftning. Höga avgångsvederlag och skadeståndsbelopp kommer oftast i fråga vid uppsägning. Dessa bestäms bland annat utifrån bestämmelserna i avtalet och de faktiska omständigheterna.

### *Återförsäljare – "Distributeur"*

En återförsäljare är en självständig näringsidkare, som köper varor för egen räkning och säljer dem vidare i eget namn. Karakteristiskt för en återförsäljare är alltså att denne inte ersätts genom provisioner utan genom den marginal som tas ut på varorna. En återförsäljare har till skillnad från en handelsagent principiellt inte rätt till ersättning s.k. "avgångsvederlag" vid avtalsenlig uppsägning av återförsäljaravtalet. Skadestånd utgår däremot exempelvis om:

- återförsäljaren innehar ett kontrakt på bestämd tid som blir uppsagt i förtid utan giltigt skäl,
- återförsäljaren innehar ett kontrakt på obestämd tid som blir uppsagt utan att skälig uppsägningstid iakttas. Vad som är skälig uppsägningstid varierar beroende i första hand på avtalsförhållandets längd. Enligt praxis är det vanligt med uppsägningstider om tre till sex månader, men även två år har i vissa fall bedömts vara en skälig uppsägningstid.

### *Handelsagent - Agent commercial*

Med handelsagent i vid mening förstås en uppdragstagare, som utan att vara anställd yrkesmässigt förmedlar order eller eventuellt sluter avtal i huvudmannens namn och för dennes räkning mot en viss provision. Handelsagenter har oftast rätt till betydande

ersättning vid uppsägning, så kallat avgångsvederlag vilket kan uppgå till belopp motsvarande ca 2 års bruttoprovisioner.

### *Handelsresande - VRP*

Handelsresande, i Frankrike kallad VRP, är en person som är anställd av ett eller flera företag för att avsätta deras produkter på marknaden. Verksamheten bedrivs utanför själva företaget, oftast genom besök hos kunderna genom upptagande av order för arbetsgivarens räkning. En VRP är i princip skyddad av den franska arbetsrättslagstiftningen i samma utsträckning som vanliga anställda. Detta innebär bl.a. att saklig grund måste föreligga för uppsägning. I vissa avseenden gäller särskilda regler för VRP, t.ex. beträffande uppsägningstider.

En mycket viktig rättighet för en VRP är att det vid uppsägning från arbetsgivarens sida utgår avgångsvederlag baserat på den kundkrets som upparbetats. En VRP:s arbetstid är dock inte begränsad till 35 timmar som för övriga anställda i Frankrike.

### **Äganderättsförbehåll**

Förbehåll om att äganderätten till levererade varor övergår först vid fullständig betalning kan under vissa förutsättningar ha verkan mot köparens borgenärer enligt fransk rätt. Ett sådant förbehåll måste bl a liksom i Sverige vara skriftligen avtalat före leverans.

Äganderättsförbehåll anses enligt fransk rätt vara en uppskjuten äganderätt\_sövergång, vilket bl. a. innebär att säljaren står risken för varorna till dess de är fullständigt betalda. Risken kan emellertid genom avtal föras över på köparen.

### **Företagsformer**

Liksom i Sverige kan Du vid en etablering i Frankrike välja mellan att endast registrera en filial (succursale) till ett redan existerande bolag alternativt att starta ett separat bolag. De vanligast förekommande bolagsformerna i Frankrike utgörs av:

- Société à responsabilité limitée - (SARL),
- Société anonyme - (SA),
- Société par actions simplifiée - (SAS),
- Société en nom collectif - (SNC).

De av utländska företag mest använda etableringsformerna är utan tvekan SARL, SA och SAS. Dessa företagsformer medger, som i det svenska aktiebolaget, begränsning av den ekonomiska risken till insatsbeloppet.

### *Filial - Succursale*

Beträffande succursale bör man ha i minnet att fransmannen med detta begrepp avser vad man i Sverige betecknar som filial. När fransmannen talar om en filiale avser han ett fristående dotterbolag.

En filial är en del - med särskild förvaltning - av det svenska bolaget. Bolaget står alltså ekonomiskt ansvarigt för de åtaganden som filialen gör. För att bilda en "filial" i Frankrike krävs inte något tillstånd. Filialen med ansvarig företagsledare skall dock registreras hos handelsregistret vid lokal handelsdomstol dit även bolagsordningen och registreringsbeviset för det svenska bolaget, översatta till franska, skall ges in.

## *SARL (Société à responsabilité limitée)*

### *Kapital och redovisning*

Ett SARL är som namnet antyder ett bolag där delägarna har ett ekonomiskt ansvar som är begränsat till det kapital de har tillskjutit. Såväl juridiska som fysiska personer kan vara delägare och utländska medborgare har rätt att äga andelar i ett SARL utan särskilt tillstånd. Andel kan inte överlåtas eller pantsättas till tredje man utan att övriga andelsägare godkänner detta. Eventuell andelsöverlåtelse måste sålunda meddelas till bolaget. Om ett SARL har endast en delägare kallas det ett *Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée* (EURL).

Det finns inget minimibelopp för ett SARL:s kapital men ett kapital måste, om än symboliskt, anges i bolagsordningen. Minst en femtedel av kapitalet måste inbetalas i samband med bolagets bildande, resterande belopp ska inbetalas inom fem år.

Ett SARL:s årsredovisning skall fastställas vid årlig ordinarie bolagsstämma senast sex månader efter räkenskapsårets slut. Om andelsägarna vid den årliga stämman konstaterar, att bolagets egna kapital understiger hälften av det registrerade kapitalet måste beslut om likvidation eller fortsatt verksamhet fattas inom fyra månader. Om fortsatt verksamhet beslutas har bolaget från utgången av aktuellt räkenskapsår i princip två år på sig att återställa det egna kapitalet till minst halva det registrerade kapitalet alternativt att justera det registrerade kapitalet enligt särskilda regler. Om ovanstående åtgärder inte vidtas kan utomstående berörd part begära att bolaget likvideras.

### *Bolagets ledning*

Ett SARL leds av en eller flera personer, som kallas *gérant* och som utses av ägarna. Det krävs inget särskilt tillstånd för EES-medborgare.

En *gérant* i Frankrike kan bli personligen skadeståndsskyldig mot bolaget och mot tredje man. Detta gäller inte bara vid brott mot lag eller bolagsordningen, utan även vid förvaltningen av bolaget. Utöver det civilrättsliga ansvaret har företagsledaren ett vidsträckt straffrättsligt ansvar. Det kan dock nämnas att nuvarande regering har tillsatt en arbetsgrupp som utreder möjligheterna att begränsa det straffrättsliga ansvaret inom affärlivet. Om en *gérant* avsätts utan giltigt skäl kan denne erhålla skadestånd.

### *Revisor*

Revisor, *commissaire aux comptes*, skall utses om två av följande förutsättningar samtidigt föreligger:

- omsättningen uppgår till minst EUR 3.100.000
- tillgångarna enligt balansräkningen uppgår till minst EUR 1.550.000,
- bolaget har minst 50 anställda.

Revisorn utses för sex räkenskapsår och har en vittgående kontrollfunktion med anmälningsplikt till ledningen, ägarna och även åklagare beträffande varje överträdelse av lag eller bolagsordning som denne får kännedom om.

## *SA (Société anonyme)*

### *Kapital och redovisning*

*Société anonyme* (SA) torde vara den företagsform som närmast liknar ett svenskt aktiebolag vad avser funktion, ansvar m.m. Aktieägarnas ansvar är i princip begränsat till insatt kapital. Aktiekapitalet skall vara minst EUR 37.000 om bolaget inte är publikt och minst EUR 225.000

om bolaget är publikt. Bolaget måste ha minst sju aktieägare. Överlåtelse av aktier i SA är i princip fri och samtycke krävs inte från övriga aktieägare. Möjlighet finns dock att i bolagsordning införa bestämmelser om hembud.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom sex månader efter räkenskapsårets slut. Om bolagets egna kapital vid årlig stämma visar sig understiga hälften av det registrerade aktiekapitalet gäller samma regler som för ett SARL.

Aktiebrev utfärdas inte i Frankrike utan istället antecknas aktieinnehav i ett särskilt av bolaget fört register (registre des mouvements de titres).

### *Bolagets ledning*

Med utgångspunkt från hur bolaget leds kan man skilja på två olika typer av aktiebolag:

- bolag som leds av styrelse (conseil d'administration),
- bolag som leds av direktörskollegium (directoire) under överinseende av ett övervakningsråd (conseil de surveillance).

### *Bolag med conseil d'administration*

Den klassiska formen är bolag med styrelse. Denna skall bestå av minst tre och högst arton ledamöter (administrateurs) som utses av aktieägarna. En juridisk person kan utses till styrelsemedlem i ett aktiebolag som dock skall företrädas av en permanent representant som är underkastad samma villkor och förpliktelser och har samma civil- och straffrättsliga ansvar som om denne personligen vore styrelsemedlem.

Styrelsemedlem skall vid utnämningen äga - eller inom tre månader efter utnämningen anskaffa - i bolagsordning angivet antal "garantiaktier" (ofta 1 aktie). Det finns inga bestämmelser som kräver att en viss kvotdel av styrelseledamöterna skall vara franska medborgare och det behövs inga särskilda tillstånd för medborgare i EES-land.

Styrelseledamöterna har i stort sett ett ansvar som svarar mot vad som tidigare angivits för en gérant i ett SARL. En styrelseledamot kan avsättas av bolagsstämman när som helst utan att därvid ha rätt till ersättning. Styrelsen sammanträder i princip vid bolagets säte, men kan även mötas på annan plats, exempelvis i Sverige.

Styrelseordföranden (le président), som måste vara styrelsemedlem, har till uppgift att övervaka att bolagets organ (styrelsen och bolagsstämman) fungerar. Denne kan kombinera sitt uppdrag som ordförande med posten som verkställande direktör, VD (directeur général) och kallas då för président directeur général (PDG).

VD:n som inte behöver vara styrelsemedlem svarar för bolagets löpande förvaltning och företräder bolaget utåt. Denne kan biträdas av en, maximalt fem, vice verkställande direktörer (directeur général délégué). Gentemot tredje man representerar dessa bolaget och binder detta - även för åtgärder som ligger utanför verksamhetsbeskrivningen i bolagsordningen - om bolaget inte kan visa att tredje man kände till att de överskred sina befogenheter. Härvid räcker det inte att hänvisa till bolagsordningen. VD kan inte samtidigt inneha mer än ett VD-uppdrag i företag med säte i Frankrike. I princip kan en VD fritt avsättas, men om detta sker utan godtagbart skäl kan denne till skillnad från styrelsemedlem ha rätt till skadestånd. Är denne även anställd i bolaget gäller de arbetsrättsliga reglerna för anställningsavtalet.

Styrelseordförande, VD och vice VD får inte vara äldre än 65 år om det inte medges i bolagsordningen.

Bolag med direktörskollegium och övervakningsråd i aktiebolag med direktörskollegium och övervakningsråd har styrelsens funktioner uppdelats mellan direktörskollegiet och övervakningsrådet. Övervakningsrådet utses av aktieägarna och har till uppgift att utse medlemmarna i direktörskollegiet och övervaka kollegiets åtgärder. Rådet skall bestå av minst tre och högst arton ledamöter, som alla måste vara aktieägare. En juridisk person kan utses till medlem av övervakningsrådet varvid en permanent representant på samma sätt som vid en styrelseplats måste utses. En utländsk medborgare behöver inte ha särskilt tillstånd för att vara medlem i övervakningsrådet. Rådsledamot kan avsättas när som helst på samma villkor som styrelseledamot. Övervakningsrådet sammanträder i princip vid bolagets säte, men kan även mötas på annan plats, exempelvis i Sverige.

Direktörskollegiet sköter bolagets förvaltning och svarar för bolagets organisation. På samma sätt som VD:n i ett bolag med styrelse binder varje medlem i direktörskollegiet bolaget gentemot tredje man - även för åtgärder som ligger utanför verksamhetsbeskrivningen i bolagsordningen. Direktörskollegiet skall ha minst fem medlemmar som inte behöver vara aktieägare men måste vara fysiska personer. Om aktiekapitalet är lägre än EUR 150.000 räcker det med en person i direktörskollegiet. Den personen kommer då att kallas *directeur général unique*. I princip kan en medlem i direktörskollegiet fritt avsättas, men om detta sker utan godtagbart skäl kan denne ha rätt till skadestånd. Är denne även anställd i bolaget gäller de arbetsrättsliga reglerna för anställningsavtalet.

### *Revisor*

I varje SA, oavsett formen, skall utses åtminstone två revisorer (*commissaires aux comptes*) - en ordinarie samt en suppleant. Revisor utses av bolagsstämman för sex räkenskapsår och kan i princip inte avsättas dessförinnan. Liksom i Sverige kan även revisorbolag utses att fylla denna funktion. Revisorn har liksom i ett SARL omfattande kontrollfunktioner.

### *SAS (société par actions simplifiée)*

Denna bolagsform infördes 1994 och har tack vare dess friare reglering haft stor framgång där många SA har omvandlats till SAS. Sedan den 1 januari 2009 finns inte längre kravet på att ha ett minimibelopp för aktiekapitalet i ett franskt SAS, men ett kapital måste, om än symboliskt, anges i bolagsordningen. Liksom för ett icke publikt SA skall räkenskaper inges efter räkenskapsårets slut, revisorer utnämnas, etc.

De viktigaste skillnaderna i förhållande till ett vanligt SA är att ett SAS inte kan børsintroduceras, att det bara behövs en aktieägare, att det inte behövs mer än en ordförande, samt att bolagsordningen fritt kan ange hur bolaget ska fungera. Normalt sett finns det ingen styrelse. Vidare räcker det med att halva aktiekapitalet inbetalas i samband med bolagets bildande, varvid resterande belopp ska inbetalas inom fem år. Aktieägarna är fria att i bolagsordningen fastställa hur bolaget skall förvaltas, men bolaget måste företrädas av en *président* som liksom en VD (*directeur général*) i ett SA binder bolaget gentemot tredje man.

Har ett SAS endast en aktieägare kallas det *société par actions simplifiées unipersonnelle*, SASU.

### Société en nom collectif - SNC

Skiljer sig inte väsentligt från ett svenskt handelsbolag.

## Skatter

Bolagsskatten i Frankrike är i princip 33,1/3 %.

För bolag med bolagsskatt överstigande EUR 763.000 utgår dessutom en contribution sociale om 3,3%. Bolagsskatten har förändrats med relativt korta mellanrum och det finns anledning att räkna med att detta fortsätter. De franska skattereglerna skiljer sig väsentligt från de svenska. Detta är viktigt att beakta eftersom varje försök till analogi med svenska regler, även sådana som i Sverige betraktas som grundläggande och självklara, riskerar att leda helt fel. Det finns ett dubbelbeskattningsavtal mellan Frankrike och Sverige som trädde i kraft den 1 januari 1993.

### *Mervärdesskatt (TVA)*

Detta var ursprungligen en fransk uppfinning, som nu används i stora delar av världen. Normalpåslaget är 19,6%. Det finns undantag. Sålunda utgår till exempel TVA på baslivsmedel och böcker med 5,5%.

## Försäkringar

Försäkringar för privatpersoner och företag är utformade efter samma principer i Sverige och i Frankrike. Det finns dock skillnader i lagstiftning och i marknadens sätt att fungera, som är viktiga att känna till.

### *Företag*

För den som etablerar företag i Frankrike gäller att flertalet risker bör försäkras i landet. Dit hör byggnader, lokaler, lager, demonstrationsutrustning, m.m. I vissa fall kan varor i genomgångslager, utställnings- och demonstrationsmaterial försäkras i Sverige genom transportförsäkringen. Normalt betraktas dock försäkring av lager som sakförsäkring och täcks mot brand, vatten och inbrott.

Ett svenskt dotterbolag i Frankrike bör ha en ansvarsförsäkring som beaktar skillnader i gällande rätt mellan Sverige och Frankrike. Denna försäkring innefattar normalt allmänt ansvar och produktansvar, och kan utgöra en integrerad del av ett globalt arrangerat ansvarsförsäkringsprogram för moderbolaget i Sverige.

I Frankrike tillämpas försäkringsskatter för vissa typer av försäkringar. Det existerar även vissa obligatoriska skydd en försäkringsgivare måste ge vid tecknandet av en brandförsäkring, såsom naturkatastrofförsäkring och försäkring mot attentat och terrorism. Den som levererar byggnad måste lämna en tioårig garanti och teckna en försäkring som täcker garantin.

### *Handelsutbyte*

Vid export- och importaffärer mellan svenska och franska företag är det främst försäkring av godset under transport som blir aktuell. Transportförsäkringen, eller varuförsäkringen, ersätter skador som drabbar godset under transporten, men inte skador som beror på godsets egen beskaffenhet eller dåligt emballage. Det råder avtalsfrihet mellan exportörer och importörer att bestämma i köpeavtalet genom särskild leveransklausul, FOB, CIF, o.s.v., vem som står risken för godset. En svensk exportör som säljer på kredit eller betalning mot dokument rekommenderas att ha transportförsäkringen i egen hand för att undvika att riskera bli utan ersättning för godsskador om mottagaren exempelvis vägrar att betala sedan han fått kännedom om skador.

### **Användbara länkar om lagstiftning i Frankrike:**

[www.france.fr/en.html](http://www.france.fr/en.html)

<http://ec.europa.eu/>

[www.gouvernement.fr](http://www.gouvernement.fr)

[www.diplomatie.gouv.fr](http://www.diplomatie.gouv.fr)

[www.legifrance.gouv.fr](http://www.legifrance.gouv.fr)

[www.europeanlawinstitute.eu](http://www.europeanlawinstitute.eu)

### **”Doing Business in France”**

Guiden, ”Doing Business in France” är en rapport framställd av specialister. Det är ett bra verktyg och kan tillhandahålla nyttig information i processen för att bilda ett företag i Frankrike. Den är ämnad för utländska företagsledare och entreprenörer som önskar etablera sig i Frankrike. Klicka på bilden för att läsa guiden.



JANVIER 2014

[www.investinfrance.org](http://www.investinfrance.org)



### **Liens utiles pour plus d'information sur l'implantation en France:**

[La Chambre de Commerce Suédoise en France](#)

[La Chambre de Commerce et de l'Industrie de Paris](#)

[L'agence pour la création d'entreprises \(APCE\)](#)

[Invest in Paris, S'établir à Paris](#)

[L'agence française pour les investissements internationaux \(AFII\)](#)

[Un guide sur les démarches d'implantation en France](#)

[Un guide pour créer une entreprise en France](#)

*Sammanfattning utförd av Anne-Cécile Hansson Lecoanet, medlem i Paris och Sveriges advokatsamfund, Jones Day, Paris.*